

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Derivace elementárních funkcí

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Helena Holečková

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Zadání:

Zopakujme si:

Derivace elementárních funkcí:

1. $(c)' = 0$	$c \in R$
2. $(x^r)' = r \cdot x^{r-1}$	$r \in R, x \in R^+$
3. $(\sin x)' = \cos x$	$x \in R$
4. $(\cos x)' = -\sin x$	$x \in R$
5. $(\operatorname{tg} x)' = \frac{1}{\cos^2 x}$	$x \in R - \left\{\frac{\pi}{2} + k\pi, k \in Z\right\}$
6. $(\operatorname{cotg} x)' = -\frac{1}{\sin^2 x}$	$x \in R - \{k\pi, k \in Z\}$
7. $(e^x)' = e^x$	$x \in R$
8. $(a^x)' = a^x \cdot \ln a$	$x \in R^+, a \in R^+ - \{1\}$
9. $(\ln x)' = \frac{1}{x}$	$x \in R^+$
10. $(\log_a x)' = \frac{1}{x \cdot \ln a}$	$x \in R^+, a \in R^+ - \{1\}$

Vypočítejte derivace funkce v libovolném bodě D(f):

1. $y = 5$
2. $y = \frac{3}{4}$
3. $y = x^5$
4. $y = x$
5. $y = \frac{1}{x^5}$
6. $y = \frac{1}{x}$
7. $y = \sqrt{x}$
8. $y = \sqrt[3]{x}$
9. $y = \sqrt[3]{x^4}$
10. $y = \frac{1}{\sqrt{x}}$
11. $y = \left(\frac{1}{\sqrt[3]{x^4}}\right)$
12. $y = 5^x$
13. $y = \frac{1}{2^x}$
14. $y = \log_5 x$
15. $y = \log_{\frac{1}{3}} x$

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Helena Holečková

Výsledky:

1. $y' = 0$
2. $y' = 0$
3. $y' = 5x^4$
4. $y' = 1$
5. $y' = -\frac{5}{x^6}$
6. $y' = -\frac{1}{x^2}$
7. $y' = \frac{1}{2\sqrt{x}}$
8. $y' = \frac{1}{3\sqrt[3]{x^2}}$
9. $y' = \frac{4\sqrt[3]{x}}{3}$
10. $y' = -\frac{1}{2\sqrt{x^3}}$
11. $y' = -\frac{4}{3\sqrt[3]{x^7}}$
12. $y' = 5^x \cdot \ln 5$
13. $y' = \left(\frac{1}{2}\right)^x \cdot \ln \frac{1}{2}$
14. $y' = \frac{1}{x \cdot \ln 5}$
15. $y' = \frac{1}{x \cdot \ln \frac{1}{3}}$

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Helena Holečková

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Řešení:

1. $(5)' = 0$ konstanta

2. $\left(\frac{3}{4}\right)' = 0$ konstanta

3. $(x^5)' = 5 \cdot x^{5-1} = 5 \cdot x^4$

4. $(x)' = (x^1)' = 1 \cdot x^{1-1} = 1 \cdot x^0 = 1$

5. $\left(\frac{1}{x^5}\right)' = (x^{-5})' = -5 \cdot x^{-6} = -\frac{5}{x^6}$

6. $\left(\frac{1}{x}\right)' = (x^{-1})' = -1 \cdot x^{-1-1} = -x^{-2} = -\frac{1}{x^2}$

7. $(\sqrt{x})' = \left(x^{\frac{1}{2}}\right)' = \frac{1}{2} \cdot x^{\frac{1}{2}-1} = \frac{1}{2} \cdot x^{-\frac{1}{2}} = \frac{1}{2\sqrt{x}}$

8. $(\sqrt[3]{x})' = \left(x^{\frac{1}{3}}\right)' = \frac{1}{3} \cdot x^{\frac{1}{3}-1} = \frac{1}{3} \cdot x^{-\frac{2}{3}} = \frac{1}{3\sqrt[3]{x^2}}$

9. $(\sqrt[3]{x^4})' = \left(x^{\frac{4}{3}}\right)' = \frac{4}{3} \cdot x^{\frac{4}{3}-1} = \frac{4}{3} \cdot x^{\frac{1}{3}} = \frac{4\sqrt[3]{x}}{3}$

10. $\left(\frac{1}{\sqrt{x}}\right)' = \left(x^{-\frac{1}{2}}\right)' = -\frac{1}{2} \cdot x^{-\frac{1}{2}-1} = -\frac{1}{2} \cdot x^{-\frac{3}{2}} = -\frac{1}{2\sqrt{x^3}}$

11. $\left(\frac{1}{\sqrt[3]{x^4}}\right)' = \left(x^{-\frac{4}{3}}\right)' = -\frac{4}{3} \cdot x^{-\frac{4}{3}-1} = -\frac{4}{3} \cdot x^{-\frac{7}{3}} = -\frac{4}{3\sqrt[3]{x^7}}$

12. $(5^x)' = 5^x \cdot \ln 5$

13. $\left(\frac{1}{2^x}\right)' = \left(\left(\frac{1}{2}\right)^x\right)' = \left(\frac{1}{2}\right)^x \cdot \ln \frac{1}{2}$

14. $(\log_5 x)' = \frac{1}{x \cdot \ln 5}$

15. $\left(\log_{\frac{1}{3}} x\right)' = \frac{1}{x \cdot \ln \frac{1}{3}}$

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Helena Holečková